

Izvajalec: **LJUDSKA UNIVERZA JESENICE**

Projekt: Center vseživljenjskega učenja Gorenjska

Točka vseživljenjskega učenja:

Dom Dr. Janka Benedika Radovljica
Šercerjeva ulica 35
4240 Radovljica

Gradivo za delavnico Znane osebe:

IVAN TAVČAR

Pripravila: Nada Trošt

Radovljica, 21. november 2012

IVAN TAVČAR

slovenski pisatelj, odvetnik, politik in časnikar

- 28. avgust 1851, Poljane nad Škofjo Loko,
- † 19. februar 1923, Ljubljana

ŽIVLJENJEPIS

Leta 1858 je začel šolanje v enorazrednici v Poljanah. Leta 1863 se je vpisal na gimnazijo v Ljubljani, od koder se je zaradi disciplinskih prestopkov moral prepisati na novomeško gimnazijo, zatem pa spet nazaj na ljubljansko. Po končani gimnazije 1871 se je na dunajski univerzi vpisal na študij prava.

Ivan Tavčar kot dijak.

Leta 1875 je postal odvetniški pripravnik v Ljubljani in se leta 1877 odpravil v Kranj, kjer se je zaposlil pri dr. Janezu Mencingerju. Leta 1880 se je vrnil v Ljubljano, kjer je ostal do smrti. Tu je 1884 odprl lastno odvetniško pisarno.

Ivan Tavčar, portret Jurija Šubica

- Politično kariero je začel v kranjskem deželnem zboru.
- Nekaj časa je urejal tudi strankino glasilo Slovenski narod.
- V letih 1901-1907 je bil državnozborni poslanec,
- od 1911 pa do 1921 je bil tudi ljubljanski župan.

CVETJE V JESENI, KI SE JE KONČALO SREČNO

Franja Košenini; naslikala Ivana Kobilica

Ivan Tavčar se je poročil s Franjo Košenini, bila je od njega mlajša 17 let. Franja Tavčar je bila med pomembnejšimi osebnostmi tedanjega slovenskega ženskega gibanja. V zakonu se jima je rodilo pet otrok - hči in štirje sinovi.

Franja Tavčar (1868-1938)

Žena pisatelja in politika Ivana Tavčarja je bila ena vodilnih dam takratne družbe, ki se je na vso moč zavzemala za pomoč mladim literarnim upom.

zakonca Tavčar

Tudi zaradi njenih spodbud je bil Ivan Tavčar zelo dejaven v številnih narodnih društvih; med drugim je postal tudi predsednik Kluba slovenskih biciklistov, prve slovenske kolesarske organizacije.

V zadnjih letih svojega življenja je Tavčar opustil javno delovanje zaradi bolezni. V tem času je veliko dni prebil na posestvu na Visokem, kjer je tudi pokopan.

posestvo na Visokem s Tavčarjevi spomenikom (kipar Jaka Savinšek, 1951)

Tabla pred domačijo

Po njem se imenuje več ulic in Osnovna šola Ivana Tavčarja Gorenja vas ter Kulturno društvo dr. Ivan Tavčar Poljane nad Škofjo Loko.

DELO

- V mladostnem obdobju je poleg proze in dramatike pisal tudi pesmi. Znano delo iz tega obdobja je *Med gorami*, njegovo edino odrsko delo je skeč *Erazem iz jame*.
- V zrelem obdobju se je Tavčar osredotočil predvsem na kmečko in zgodovinsko povest. Na tem sloni tudi njegovo pripovedništvo zrele in pozne dobe.
- Značilno za Tavčarja je, da je v zrelih letih pisal zmeraj manj, največja in najboljša dela pa je ustvaril šele v tem času.
- Tavčar je imel poseben slog, ki teži od objektivno razumskega, k bolj subjektivnemu. Podobnega sta v svojih delih uporabljala tudi Josip Jurčič in Janko Kersnik.
- Književne prispevke je začel objavljati, ko je bil še študent. Objavljal je v Ljubljanskem zvonu, v dijaškem lističu *Slavec*, v *Slovanu*, v *Stritarjevem zvonu*, in v *Zori*. Svojo prvo pripovedko pa je objavil v *Slavljanskem jugu* pod naslovom *Primola* leta 1868. Poleg tega pa je pisal tudi za *Mohorjevo družbo*.
- Na svoje knjige se je velikokrat podpisal s psevdonimom *Emil Leon*.

Njegovo najpomembnejše delo je *Visoška kronika* (1919), ki govori o dogajanju v 17. stoletju, v katerem se je končala tridesetletna vojna. S tem delom je dal Slovencem prvi idejno in estetsko izoblikovani roman z višjo duhovno podlago.

Najbolj znana dela:

- *Ivan Slavelj* (1876)
- *Vita vitae meae* (1883)
- *Mrtva srca* (1884)
- *Janez Sonce* (1885-1886)
- *Med gorami* - zbirka kratkih pripovedi (1876-1888)

- Grajski pisar (1889)
- 4000 (1891)
- V Zali (1894) (Film-Ljubezen nam je vsem v pogubo)
- Izza kongresa (1905-1908)
- Cvetje v jeseni (1917)
- Mlada leta (1917)
- Visoška kronika (1919)
- Pisal je tudi novele in črtice.

❖ CVETJE V JESENI

Cvetje v jeseni je prispodoba za ljubezen, med meščanskim Janezom in kmečkim dekletom Meto. Povest ima naslov Cvetje v jeseni, ker Janezova pozna, a nežna in iskrena ljubezen do Mete zaradi njene nenadne smrti, tako kot cvetje v jeseni, ne obrodi sadov.

Ni jima bilo dano, da bi postala »mož in žena vse življenje«, kot je to uspelo Ivanu Tavčarju in Franici Košenina.

— GLAVNA LIKA IZ FILMA CVETJE V JESENI:

MILENA ZUPANČIČ IN POLDE BIBIČ

Doktor Janez (podoba priletnega ženina Ivana Tavčarja) in Presečnikova Meta iz filma Cvetje v jeseni.

❖ VISOŠKA KRONIKA

Visoška kronika je zadnje Tavčarjevo delo, napisal ga je l. 1919. Na posestvu Visoko, ki ga je kupil na začetku 20. Stoletja je našel zapiske, v visoškem arhivu in sklenil napisati trilogijo o življenju na posestvu, a mu je uspelo napisati samo 1. del.

Visoška kronika je izhajala v Ljubljanskem zvonu 1919 in je zgodovinski roman, dogajanje je postavljeno v dobo protireformacije.

Vir slike: Narodna in univerzitetna knjižnica

Tavčar se je iz kmečkega okolja povzpel v vrh slovenskega meščanstva, ter postal ugleden politik, slovenski pisatelj, odvetnik, župan.

Ostal zvest svojemu kmečkemu človeku.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Ljudska univerza
Jesenice

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Viri:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Ivan_Tav%C4%8Dar

Fotografije: povezava do spletne strani

Zbrala in pripravila:

Nada Trošt

November 2012

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.